

sikkerhedsstillelse og identifikation af det pantsatte ikke er et privilegium?

Svar

Jeg har ved besvarelsen af spørgsmål 1 redegjort for, hvordan og i hvilke situationer, der ydes kredit i forbindelse med afviklingen i betalingssystemerne i Nationalbanken. Sådant kredit ydes ikke, medmindre der er fuld sikkerhed for kreditten. Som det også blev anført, vil anvendelse af de traditionelle former for etablering af pant medføre store ulemper for deltagere i systemerne, medens manglende pantsætning kan føre til u hensigtsmæssige forstyrrelser i betalingsformidlingen og i værste fald føre til finansiel ustabilitet.

Det er almindelig anerkendt, at kreditorer kan sikre deres tilgodehavende ved pant også med virkning i forhold til pantsætters eventuelle konkursbo. Betingelsen herfor har været, at der ved pantets etablering blev foretaget bestemte sikringsakter, der dels har til formål at identificere pantet, dels at dokumentere debitors hensigt om at pantsætte og endelig at tidsfæste pantsætningen. For at bevare sin gyldighed i forhold til debitors konkursbo skal sikringsakten også foretages umiddelbart i forbindelse med selve pantsætningen.

De eksisterende former for sikringsakter må formodes at være valgt, fordi de opfylder de nævnte formål og samtidig er egnede til sikring af det, man kan kalde traditionelt pant. Pant stilles traditionelt til sikkerhed for et lån af en bestemt størrelse, der nedbringes efter en på forhånd indgået aftale eller til sikkerhed for en kredit med en aftalt løbetid og et aftalt maksimum. Der vil blive stillet pant af en størrelse, der dækker lånets hovedstol eller restgæld, eller kredittens maksimum. Der vil ikke være det store behov for at regulere størrelsen af pantet i løbetiden. Pantsætter kan fortsat råde over det pantsatte, blot denne råden sker med respekt af panteretten. Pantsætningen vil således sædvanligvis dække et bestemt beløb i en periode af en vis længde, der i de fleste tilfælde er aftalt på forhånd.

De kreditter, som betalingssystemerne skal sikre ved pant, er af meget kort varighed - ofte under en halv time - og af meget varierende størrelse, og pantet etableres kun, hvis der i forbin-

delse med afviklingen den enkelte dag gives meddelelse til VP om, at panteretten ønskes etableret.

Som jeg redegjorde for i mit svar på spørgsmål 1, er deltagere i betalingssystemer underlagt særlige regler, der kan medføre store ulemper. F. eks. er reglerne om likviditet en af årsagerne til, at en pantsætning af værdipapirer er besværligt i det store omfang, det er nødvendigt for at sikre afviklingen. Disse ulemper kan i værste fald hindre udvekslingen af penge/likviditet i hele det finansielle system.

Anvendelse af de traditionelle former for sikringsakter vil således gøre pantsætning i et u hensigtsmæssigt omfang nødvendigt, hvis man skal undgå forstyrrelser i betalingsafviklingen. De eksisterende former for sikringsakter imødekommer ikke systemernes behov for hurtigt og smidigt at stille netop den mængde sikkerhed, som den enkelte afvikling af betalinger giver behov for. Dette kan betyde, at betalingssystemerne kan få vanskeligheder med at leve op til de samfundsmæssige ønsker om en hurtig, sikker og effektiv betalingsformidling, hvis der i en periode ikke er den samme likviditet i markedet som i dag.

Alle kreditorer kan få pant. Med de krav, der stilles til betalingssystemernes virksomhed, kan man sige, at systemerne i dag er ringere stillet end øvrige kreditorer, fordi de traditionelle former for sikringsakter ikke tager hensyn til de særlige forhold, der gør sig gældende i systemerne. Dette blev allerede erkendt for værdipapirafviklingen i forbindelse med den sidste børsreform, og værdipapirafviklingssystemer har da også kunnet benytte sig af sikkerhedsretten siden 1996.

Den foreslåede udvidelse af § 55 til også at omfatte betalingssystemer har således ikke til hensigt at give betalingssystemerne og disses deltagere en særlig fortrinnsstilling, men tværtimod at give dem en mulighed for at etablere pant på en måde, der gør det muligt for systemerne og disses deltagere at leve op til de standarder, der gælder for denne type virksomhed og samtidig tilgodese den samfundsmæssige interesse, der er i, at betalingsformidlingen kan gennemføres hurtigt, sikkert og effektivt. Eftersom ingen kreditorer er afskåret fra at kræve pant ved f.eks. en långivning, er der ikke tale om en fortrinnsstilling.